

Missio Savo
Kaavilla (Kaartotien kerhohuone) 21.1.2012
Raamattutunti: Väinö Hotti

KRISTIKANSAN TOIVO

KATSE TULEVAISUUTEEN

Tämä on eräs meneillään olevien vaalien teemoista. Kun valitaan presidentti tai piispa, tehdään tulevaisuuden ratkaisuja. Olisi eduksi, jos pystyttäisiin ennakoimaan tulevaisuus. Eri aloilla pyritään ”pitkän tähtäimen suunnitelmiin” (PTS). Periaatteessa pyrkimys on hyvä ja kannatettava. Ongelmana vain on se, että ennustaminen on vaikeaa – varsinkin tulevaisuuden. Puuttuu riittävää valoa.

VALOA ON

Kuitenkin valo on olemassa. Kaksikin valoa: 1. Jeesus. 2. Sana.

”Niin Jeesus taas puhui heille sanoen: ”Minä olen maailman valkeus; joka minua seuraa, se ei pimeydessä vaella, vaan hänellä on oleva elämän valkeus” (Joh.8:12).

”Sinun sanasi on minun jalkaini lamppu ja valkeus minun tielläni” (Ps.119:105).

EPÄUSKOISTEN ONGELMA

Epäuskoinen vaelttaa ilman Kristus - valoa ja ilman Sanan valoa.

”Mutta tämä on tuomio, että valkeus on tullut maailmaan, ja ihmiset rakastivat pimeyttä enemmän kuin valkeutta; sillä heidän tekonsa olivat pahat. Sillä jokainen, joka pahaa tekee, vihaa valkeutta eikä tule valkeuteen, ettei hänen tekojansa nuhdeltaisi” (Joh.3:19,20).

”Mutta jos meidän evankeliumimme on peitossa, niin se peite on niissä, jotka kadotukseen joutuvat, niissä uskottomissa, joiden mielet tämän maailman jumala on niin sokaissut, ettei heille loista valkeus, joka lähtee Kristuksen kirkkauden evankeliumista, hänen, joka on Jumalan kuva” (2. Kor.4:3,4).

”Mutta joka vihaa veljeänsä, se on pimeydessä ja vaelttaa pimeydessä, eikä hän tiedä, mihin menee; sillä pimeys on sokaissut hänen silmänsä” (1. Joh.2:11).

”Mutta vanhurskusten polku on kuin aamurusko, joka kirkastuu kirkastumistaan sydänpäivään saakka. Jumalattomien tie on kuin pimeys: eivät he tiedä, mihin kompastuvat” (Snl.4:18,19).

SUURIN ONGELMA

Epäuskoinen perimmäinen ongelma ei ole sokeus, vaan se, että hän ”rakastaa pimeyttä” ja ”vihaa valkeutta”. Hän on kuin sairas, joka pakenee lääkäriä.

”Te tutkitte kirjoituksia, sillä teillä on mielestänne niissä iankaikkinen elämä, ja ne juuri todistavat minusta; ja te ette tahdo tulla minun tyköni, että saisitte elämän” (Joh.5:39,40).

11. Ja heidän tätä kuunnellessaan hän puhui vielä vertauksen, koska hän oli lähellä Jerusalemiä ja he luulivat, että Jumalan valtakunta oli kohta ilmestyvä.

12. Hän sanoi näin: ”Eräs jalosukuinen mies lähti matkalle kaukaiseen maahan saadakseen itsellensä kuninkuuden ja sitten palataksaan.

13. Ja hän kutsui luoksensa kymmenen palvelijaansa, antoi heille kymmenen leiviskää ja sanoi heille: 'Asioikaa näillä, kunnes minä tulen'.

14. Mutta hänen kansalaisensa vihasivat häntä ja lähettivät lähettäjiä hänen jälkeensä sanomaan: **'Emme tahdo tätä kuninkaaksemme'**. (Luuk.19:11-14).

SOKEA NÄKEE VÄÄRIN

Epäuskoinen ihminen näkee väärin oman tilansa. Hän näkee väärin ympäröivän maailman – hän elää ”valhemaailmassa”. Myös tulevaisuuden suhteen hän on sokea. Sokeuteen on kuitenkin ratkaisu olemassa: Jeesus – maailman valkeus.

USKOVA – UUDEN AIOONIN IHMINEN

Hän on syntynyt ”tulevaan valtakuntaan”.

”Jeesus vastasi ja sanoi hänelle: ”Totisesti, totisesti minä sanon sinulle: joka ei synny uudesti, ylhäältä, se ei voi nähdä Jumalan valtakuntaa” (Joh.3:3).

Kun uskova haluaa edistää tulevan valtakunnan asiaa, häntä oudoksutaan; hän ”ei kuulu joukkoon”. Hän on muukalainen (ehkä peräti järkensä menettänyt).

VÄÄRÄT SYYTTEET

1. USKOVIA pidetään ”jälkijättöisinä” ja ”takapajuisina”. Todellisuudessa Raamattuun pitäytyvät uskovat ovat edistyksellisiä – ja paljon edellä omaa aikaansa. He elävät jo uutta edistyksellistä maailmaa.

4. Sillä mahdotonta on niitä, jotka kerran ovat valistetut ja taivaallista lahjaa maistaneet ja Pyhästä Hengestä osallisiksi tulleet

5. ja **maistaneet** Jumalan hyvää sanaa ja **tulevan maailmanajan voimia**,

6. ja sitten ovat luopuneet - taas uudistaa parannukseen, he kun jälleen itsellensä ristiinnaulitsevat Jumalan Pojan ja häntä julki häpäisevät” (Hepr.6:4-6).

Uskovilla on näkökyky tulevaisuuteen. Heillä on visio tulevaisuudesta, joka heitä ohjaa. Uskova rientää eteenpäin:

12. Ei niin, että jo olisin sen saavuttanut tai että jo olisin tullut täydelliseksi, vaan minä riennän sitä kohti, että minä sen omakseni voittaisin, koskapa Kristus Jeesus on voittanut minut.

13. Veljet, minä en vielä katso sitä voittaneeni; mutta yhden minä teen: unhottaen sen, mikä on

takana, ja kurottautuen sitä kohti, mikä on edessäpäin,

14. **minä riennän kohti päämäärää, voittopalkintoa, johon Jumala on minut taivaallisella kutsumisella kutsunut Kristuksessa Jeesuksessa.** (Fil.3:12-14).

2. RAAMATTU on vanha, vanhentunut ja epäluotettava kirja. On välttämätöntä, että se "päivitetään" omaan aikaamme sopivaksi.

RAAMATTU ILMOITTA TULEVAISUUDEN

"Sillä ei Herra, Herra, tee mitään ilmoittamatta salaisuuttaan palvelijoilleen profeteetoille" (Aam.3:7).

Kun tehdään "pitkän tähtäimen suunnitelmia", niissä varmasti erehdytään, jos jätetään Raamatun ilmoitus huomioimatta. Tämä pätee sekä valtiollisessa että kirkollisessa suunnittelussa.

MITÄ ON EDESSÄMME

Pimenevää, synkkenevää.

29. **Mutta sen minä sanon, veljet: aika on lyhyt; olkoot tästedes nekin, joilla on vaimot, niinkuin ei heillä niitä olisikaan,**

30. **ja ne, jotka itkevät, niinkuin eivät itkisi, ja ne, jotka iloitsevat, niinkuin eivät iloitsisi, ja ne, jotka ostavat, niinkuin eivät saisi omanansa pitää,**

31. **ja ne, jotka tätä maailmaa hyödyksensä käyttävät, niinkuin eivät sitä käyttäisi; sillä tämän maailman muoto on katoamassa.** (1. Kor.7:29-31).

Tämä maailma on "henkitoreissaan". Uusi maailma odottaa oven takana. Tämän maailman parantamiseen ei kannata enää paljon satsata. Uuden maailman synnytyskivut ovat jo käsillä.

10. **Mutta Herran päivä on tuleva niinkuin varas, ja silloin taivaat katoavat pauhinalla, ja alkuaineet kuumuudesta hajoavat, ja maa ja kaikki, mitä siihen on tehty, palavat.**

11. **Kun siis nämä kaikki näin hajoavat, millaisia tuleekaan teidän olla pyhässä vaelluksessa ja jumalisuudessa,**

12. **teidän, jotka odotatte ja joudutatte Jumalan päivän tulemista, jonka voimasta taivaat hehkuen hajoavat ja alkuaineet kuumuudesta sulavat!**

13. **Mutta hänen lupauksensa mukaan me odotamme uusia taivaita ja uutta maata, joissa vanhurskaus asuu.** (2. Piet.3:10-13).

Epäuskoinen ihminen ponnistelee kaikkensa pelastaakseen tämän maailman. Hänelle tämä on ainut maailma; jos tämä häviää, jäljelle ei jää mitään. Siksi hän epätoivoisesti yrittää pelastaa tätä maailmaa. Uskovat, joille Sana ei ole johtotähtenä, voivat intoutua samaan järjettömään puuhaan.

3. **Maa tyhjentämällä tyhjennetään ja ryöstämällä ryöstetään. Sillä Herra on tämän sanan puhunut.**

4. **Maa murehtii ja lakastuu, maanpiiri nääntyy ja lakastuu; kansan ylhäiset maassa nääntyvät.**

5. **Maa on saastunut asukkaittensa alla, sillä he ovat rikkoneet lait, muuttaneet käskyt, hyljänneet iankaikkisen liiton.**

6. **Sentähden kirous kalvaa maata, ja sen asukkaat syystänsä kärsivät; sentähden maan asukkaat**

kuumuudesta korventuvat, ja vähän jää ihmisiä jäljelle.

19. Maa murskaksi musertuu, maa halkee ja hajoaa, maa horjuu ja huojuu.

20. Maa hoippuu ja hoipertelee niinkuin juopunut, huojuu niinkuin lehvämäja. Raskaana painaa sitä sen rikkomus, se kaatuu eikä enää nouse. (Jes.24:3-6, 19,20).

EPÄTOIVO – TOIVO

Lopunajan järkyttävät tapahtumat vievät epäuskoiset epätoivoon:

25. Ja on oleva merkit auringossa ja kuussa ja tähdissä, ja ahdistus kansoilla maan päällä ja epätoivo, kun meri ja aallot pauhaavat.

26. **Ja ihmiset menehtyvät peljätessään ja odottaessaan sitä, mikä maanpiiriä kohtaa; sillä taivaitten voimat järkkyvät**” (Luuk.21:25,26).

15. Ja maan kuninkaat ja ylimykset ja sotapäälliköt ja rikkaat ja väkevät ja kaikki orjat ja vapaat kätkeytyivät luoliin ja vuorten rotkoihin

16. ja sanoivat vuorille ja kallioille: "Langetkaa meidän päällemme ja kätkekää meidät hänen kasvoiltansa, joka valtaistuimella istuu, ja Karitsan vihalta!

17. Sillä heidän vihansa suuri päivä on tullut, ja kuka voi kestää?" (Ilm.6:15-17).

Raamattuun pitäytyvät uskovat, tietävät, että kohta syntyy uutta. Kohta meillä on maailma, ”jossa vanhurskaus asuu”. Heillä on toivorikas odotus:

28. Mutta kun nämä alkavat tapahtua, niin **rohkaiskaa itsenne ja nostakaa päänne**, sillä teidän vapautuksenne on lähellä."

29. Ja hän puhui heille vertauksen: "Katsokaa viikunapuuta ja kaikkia puita.

30. Kun ne jo puhkeavat lehteen, niin siitä te näette ja itsestänne ymmärrätte, että **kesä jo on lähellä**.

31. Samoin te myös, kun näette tämän tapahtuvan, tietäkää, että **Jumalan valtakunta on lähellä**. (Luuk.21:28-31).

OIKEA ASENNOITUMINEN

1. YHTEISKUNTA. Uskova ei saa unohtaa, että hänen ”yhdyskuntansa on taivaassa”, Fil.3:20. Hän ei saa uppoutua tämän maailman parannushommaan.

2. KIRKKO. Seurakunta ei saa ”mukautua” tämän maailmanajan mukaan:

”Älkääkä mukautuko tämän maailmanajan mukaan, vaan muuttukaa mielenne uudistuksen kautta, tutkiaksenne, mikä on Jumalan tahto, mikä hyvää ja otollista ja täydellistä” (Room.12:1).

Kirkko on maailman keskellä, mutta maailman meren vesi ei saa tulla tähän veneeseen, muutoin se uppoaa!

3. USKOVA. Uskova joutuu elämään maailmassa, mutta hänen tulee olla olemuksellisesti siitä erillään.

15. En minä rukoile, että ottaisit heidät pois maailmasta, vaan että sinä varjelisit heidät pahasta.
 16. He eivät ole maailmasta, niinkuin en minäkään maailmasta ole.
 17. Pyhitä heidät totuudessa; sinun sanasi on totuus. (Joh.17:15-17).

Uskovan kiusaukset lopunaikana:

- 1) Jalon kutsumuksen unohtaminen.
- 2) Unohtaa olevansa uuden maailman kansalainen.
- 3) Suuntautuu maallisiin ja uppoutuu niihin.

17. Olkaa minun seuraajiani, veljet, ja katselkaa niitä, jotka näin vaeltavat, niinkuin me olemme teille esikuvana.

18. Sillä monet, joista usein olen sen teille sanonut ja nyt aivan itkien sanon, vaeltavat Kristuksen ristien vihollisina;

19. heidän loppunsa on kadotus, vatsa on heidän jumalansa, heidän kunnianaan on heidän häpeänsä, ja maallisiin on heidän mielensä.

20. Mutta meillä on yhdyskuntamme taivaassa, ja sieltä me myös odotamme Herraa Jeesusta Kristusta Vapahtajaksi,

21. joka on muuttava meidän alennustilamme ruumiin kirkkautensa ruumiin kaltaiseksi sillä voimallaan, jolla hän myös voi tehdä kaikki itsellensä alamaiseksi. (Fil.3:17-21).

1. Jos te siis olette herätetyt Kristuksen kanssa, niin etsikää sitä, mikä on ylhäällä, jossa Kristus on, istuen Jumalan oikealla puolella.

2. Olkoon mielenne siihen, mikä ylhäällä on, älköön siihen, mikä on maan päällä. (Kol.3:1,2).

4) Vaikenemalla Jumalan sanan totuudesta kieltää Jeesuksen ja uskonsa.

”Sillä joka häpeää minua ja minun sanojani tässä avionrikkojassa ja syntisessä sukupolvessa, sitä myös Ihmisen Poika on häpeävä, kun hän tulee Isänsä kirkkaudessa pyhien enkelien kanssa” (Mark.8:38).

”Sillä minä en häpeä evankeliumia; sillä se on Jumalan voima, itsekullekin uskovalle pelastukseksi, juutalaiselle ensin, sitten myös kreikkalaiselle” (Room.1:16).

UUSI MAAILMANJÄRJESTYS

Paavo Lipposelle esitettiin kysymys ”uudesta maailmanjärjestyksestä”. Lipponen viittasi tällöin mm. G8:n Raamatun mukaan uusi maailmanjärjestys tosiaan on edessä. Tarkkaan ottaen niitä on kaksikin.

I ANTIKRISTILLINEN MAAILMANJÄRJESTYS

Toisaalta tämä ei ole mikään ”uusi”, vaan siinä kulminoituvat kaikki tätä maailmaa 6000 vuoden aikana hallinneet systeemit. Antikristuksen henki on ollut vaikuttamassa kautta aikojen maailman hallinnassa. Antikristuksen hahmo ja henki on ollut nähtävissä keisari Nerossa, Stalinissa, Hitlerissä jne., mutta lopunaikana itse Antikristuksen persoona ilmestyy tehden suuria ihmeitä:

”Ja se tekee suuria ihmeitä, niin että saa tulenkin taivaasta lankeamaan maahan ihmisten nähden” (Ilm.13:13).

”Lapsukaiset, nyt on viimeinen aika. Ja niinkuin te olette kuulleet, että antikristus tulee, niin onkin nyt monta antikristusta ilmaantunut; siitä me tiedämme, että nyt on viimeinen aika” (1. Joh.2:18).

1. Mutta mitä tulee meidän Herramme Jeesuksen Kristuksen tulemukseen ja meidän kokoontumiseemme hänen tykönsä, niin me pyydämme teitä, veljet,
2. ettette anna minkään hengen ettekä sanan ettekä minkään muka meidän lähettämämme kirjeen heti järkyttää itseänne, niin että menetätte mielenne maltin, ettekä anna niiden itseänne peljästyttää, ikäänkuin Herran päivä jo olisi käsissä.
3. Älkää antako kenenkään vietellä itseänne millään tavalla. Sillä se päivä ei tule, ennenkuin luopumus ensin tapahtuu ja laittomuuden ihminen ilmestyy, kadotuksen lapsi,
4. tuo vastustaja, joka korottaa itsensä yli kaiken, mitä jumalaksi tai jumaloitavaksi kutsutaan, niin että hän asettuu Jumalan temppeliin ja julistaa olevansa Jumala.
5. Ettekö muista, että minä, kun vielä olin teidän tykönänne, sanoin tämän teille?
6. Ja nyt te tiedätte, mikä pidättää, niin että hän vasta ajallansa ilmestyy.
7. Sillä laittomuuden salaisuus on jo vaikuttamassa; jahka vain tulee tieltä poistetuksi se, joka nyt vielä pidättää,
8. niin silloin ilmestyy tuo laiton, **jonka Herra Jeesus on surmaava suunsa henkäyksellä ja tuhoava tulemuksensa ilmestyksellä,**
9. tuo, jonka tulemus tapahtuu saatanan vaikutuksesta valheen kaikella voimalla ja tunnusteilla ja ihmeillä
10. ja kaikilla vääryyden viettelyksillä niille, jotka joutuvat kadotukseen, sentähden etteivät ottaneet vastaan rakkautta totuuteen, voidaksensa pelastua.
11. Ja sentähden Jumala lähettää heille väkevän eksytyksen, niin että he uskovat valheen,
12. että kaikki ne tuomittaisiin, jotka eivät ole uskoneet totuutta, vaan mielistyneet vääryyteen. (2. Tess.2:1-12).

II TUHATVUOTINEN VALTAKUNTA

Tämä syntyy sen jälkeen kun Kristus on surmaava Antikristuksen ”suunsa henkäyksellä ja tulemuksensa ilmestyksellä”.

34. Sinun sitä katsellessasi irtautui kivilohkare - ei ihmiskäden voimasta - ja iski kuvapatsasta jalkoihin, jotka olivat rautaa ja savea, ja murskasi ne.
35. Silloin musertuivat yhdellä haavaa rauta, savi, vaski, hopea ja kulta, ja niiden kävi kuin akanain kesäisillä puimatantereilla: tuuli vei ne, eikä niistä löydetty jälkeäkään. **Mutta kivistä, joka oli kuvapatsaan murskannut, tuli suuri vuori, ja se täytti koko maan.**
44. Mutta niiden kuningasten päivinä on taivaan Jumala pystyttävä valtakunnan, joka on kukistumaton iankaikkisesti ja jonka valtaa ei toiselle kansalle anneta. **Se on musertava kaikki ne muut valtakunnat ja tekevä niistä lopun, mutta se itse on pysyvä iankaikkisesti** (Dan.2:34,35,44).

4. Ja minä näin valtaistuimia, ja he istuivat niille, ja heille annettiin tuomiovalta; ja minä näin niiden sielut, jotka olivat teloitettut Jeesuksen todistuksen ja Jumalan sanan tähden, ja niiden, jotka eivät olleet kumartaneet petoa eikä sen kuvaa eivätkä ottaneet sen merkkiä otsaansa eikä käteensä; ja he virkosivat eloon ja **hallitsivat Kristuksen kanssa tuhannen vuotta.**

5. Muut kuolleet eivät vironneet eloon, ennenkuin ne tuhat vuotta olivat loppuun kuluneet. Tämä on ensimmäinen ylösnousemus.

6. Autuas ja pyhä on se, jolla on osa ensimmäisessä ylösnousemuksessa; heihin ei toisella kuolemalla ole valtaa, vaan he tulevat olemaan Jumalan ja Kristuksen pappeja ja **hallitsevat hänen kanssaan ne tuhannen vuotta**. (Ilm.20:4-6).

ESKATOLOGIAN PUUTE - YHTEYDEN ESTE

Herätyskristillisten piirien olettaisi löytävän toisensa. Missio Savossa me olemme erityisesti kiinnostuneita tästä yhteydestä. Mutta vaikeata on. Itse näkisin yhteyden syntyminen esteenä herätysliikkeiden vankan kirkkosidonaisuuden. Tähän kytkeytyy läheisesti eskatologian kieltäminen. Eskatologia kertoo, että lopunajan kirkko (kansankirkko) kulkee luopumuksessa: *”Ennustusten mukaan näkyväinen kirkko lopun aikoina kehittyy kohden luopumusta”* (A. Saarisalo). Tästä johtuen kirkko ei voi olla kiinnostunut lopunaikaa valottavasta eskatologiasta. Kirkko ei tietenkään salli tätä kiinnostusta sen kanssa naimisissa oleville herätysliikkeille. Nähdäkseni Missio Savolta ja herätysliikkeiltä puuttuu pitkälti yhteinen eskatologinen pohja ja tämä aiheuttaa yhteyden puutteen myös kaikilla muilla sektoreilla! Itse asiassa liikkeillä ei ole väärä eskatologinen näkemys, vaan se pitkälti kokonaan puuttuu. Se on ”musta aukko” heidän teologiassaan.

MASENTAVAT PIISPANVAALIT

Luterilainen kirkko on teoriassa ”sanan kirkko”. Sitä tulisi hallita Yksin Raamattu –periaate. Olemme kuitenkin joutuneet kauaksi tästä ihanteesta. Eräs selkeä osoitus tästä on Kuopion piispanvaali. Siinä paljastui huipputeologiamme surkea suhtautuminen kristinuskon perusteisiin.

PIISPAKANDIDAATIT JA RAAMATTU

Kuopiolainen Kirkko & Koti – lehti esitti (11.1.2012) piispaehdokkaille kymmenen (10) heidän teologiaansa ja toimintaansa liittyvää kysymystä. Eräs näistä (2.) kuului: **”Mitä ongelmia on Raamatun käyttämisestä uskon ja etiikan oppikirjana?”** Heti alkuun on syytä huomauttaa, että jo kysymyksenasettelu on väärä. Kysymys on johdattelleva, voimakkaasti asenteellinen – ja harhaanjohtava. Jo lähtökohdissaan kysymys edellytti Raamatun ongelmallisuutta uskon ja etiikan oppikirjana.

RAAMATTU JA KIRKON TUNNUSTUS

Raamattu sanoo: ”Sinun sanasi on kokonansa totuus” (Ps.119:160).

Kirkkolaki: ”Jumalan pyhä sana on ainoa ohje, jonka mukaan kaikkea oppia kirkossa on tutkittava ja arvostettava” (1.§).

Luther: ”Eikä kirkossa saa esittää eikä kuunnella muuta oppia kuin Jumalan puhdasta sanaa – muussa tapauksessa olkoot niin opettajat kuin kuulijatkin oppeineen kirohut” (Gal.kirj.sel.).

Vähä katekismus: ”Kun Jumalan sanaa opetetaan selvästi ja puhtaasti ja me myös elämme sen mukaan pyhästi Jumalan lapsina. Siihen auta meitä, rakas taivaallinen Isä! Mutta ken opettaa ja

elää toisin kuin Jumalan sana opettaa, hän häpäisee meidän keskuudessamme Jumalan nimen. Siitä varjele meitä, taivaallinen Isä!”

Kristinoppi (1948): ”Raamattu on kristillisen uskon ja elämän korkein ohje” (KO 6).

EHDOKKAIDEN KANNANOTOT

JAANA MARJANEN: ”Kannustan lukemaan Raamattua suurin kokonaisuuksin mieluummin kuin etsimään sieltä suurennuslasin kanssa vastauksia yksittäisiin uskon ja etiikan kysymyksiin.”

JARI JOLKKONEN: ”Raamattu on enemmän rakkauskertomus kuin oppikirja...miten soveltaa henkilökohtaisiin elämäntilanteisiin tai ongelmiin 2000 vuotta vanhaa pyhää Kirjaa. Se on mahdollista, mutta vaatii työstämistä.”

MIIKKA RUOKANEN: ”Raamattu ei ole ´oppikirja` siinä merkityksessä millaiseksi oppikirja nykyisin ymmärretään...Aito uskon ja etiikan tulkinta lähtee sen ymmärtämisestä, mikä on Raamatun sanoman ydin. Uskon kohdalla se on Kolmiyhteisen Jumalan armo ja rakkaus ihmis- ja luomakuntaa kohtaan. Etiikan kohdalla se on Kultainen sääntö ja Rakkauden kaksoiskäsky.”

PAULIINA KAINULAINEN: ”Luterilaisessa kristillisyydessä ei kuitenkaan suositella Raamatun lukemista niin, että sieltä etsitään eettisiä ohjenuoria kaikkiin tilanteisiin. Järkeä ja sydäntä tulee käyttää aina uudenlaisissa moraalisisissa valintatilanteissa. Kymmenen käskyä ovat yhä voimassa ja ne antavat suuret linjat kohti rakkaudellista elämää.”

TAPANI NUUTINEN: ”Raamattu on kirjoitettu pitkän ajan kuluessa ja hyvin erilaiseen tilanteeseen kuin missä nyt elämämme...Myös osa eettisistä ohjeista on osin aikaansa sidottua. On siis luettava kokonaisuuksina...”

SAKARI HÄKKINEN: ”Raamatun aikasidonaisuus on suurin ongelma. Eettisiin kysymyksiin ei voi hakea suoraa vastauksia Raamatusta, vaan tarvitaan suurempia periaatteita. Näitä ovat ainakin kymmenen käskyä, rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö.”